

Cantals

Taller d'Història Local de Godella
Número 43 • Setembre 2024
Edició gratuïta



Cantals

Taller d'Història Local de Godella
Número 43 • Setembre 2024
Edició gratuïta



Taller d'Història Local de Godella

Plaça de l'Horta, 1 baix esquerra
(junt al Col·legi Barranquet i carrer Bonavista)
Apartat de Correus nº 129
46110-GODELLA

www.tallerhistoriagodella.org

Twitter: @TdH_Godella

www.facebook.com/tallerhistoriagodella

email: correu@tallerhistoriagodella.org

Horari: dimecres i dijous de 17 a 20 hores

A més si desitgeu contactar amb algun component de la Junta Directiva o Coordinador d'àrees en especial, envieu un missatge al correu electrònic i el farem arribar a la persona interessada, tot indicant el correu electrònic o telèfon al qual hauran de dirigir la resposta.

Número 43 / Setembre 2024

CANTALS



Dipòsit legal: V-1312-2015

Tiratge: 150 exemplars

Edició gratuïta

Coordinació Genís Ruiz

Disseny maquetació i impressió:

Masde21 estudio

INDEX

- 3-4** El racó del president
- 5** Assemblees
- 6** Nova junta directiva
- 7** Resolució de conflictes
- 8** Fem memòria
- 9** Trobades
- 10** Donacions
- 11-12** Historia oral
- 13-17** Torreta del Pirata
- 18** Llig i regala llibres THLG
- 19** Foto comentada
- 20** Contraportada

EL RACÓ DEL PRESIDENT



Estem de bell nou apunt de tancar un altre curs en la vida del Taller, el 2023-2024. Un curs un poc especial per que assenyala que ja tenim 30 anys.

Sí, trenta anys des de que als mesos de Gener i Febrer de l'any 1994, vàrem mantenir els primers contactes i reunions ja més formals, entre aquells que aleshores gestarem el Taller d'Història. Cert és que fins el mes de Febrer de 1995, no qualla d'una manera més formal i legal, doncs va ser en aqueix mes i any, quan signarem cinc persones el document pel qual entre altres coses, ens constituíem en la Comissió Gestora que ja, va mamprendre distintes activitats tant externes com internes, però que sobre tot, començà a ampliar la base social de l'Associació, la dotà d'uns Estatuts, la legalitzà al Registre General d'Associacions de la GV i organitzà una Assemblea de Socis i Sòcies en Setembre de 1996, la qual va ser molt promocionada i oberta com assistents, a totes i tots aquells ciutadans que volgueren assistir-hi i en la qual,

va néixer votada pels llavors associats i associades, la primera Junta Directiva com a tal de l'Associació; Junta Directiva que va romandre fins l'any 1.999, puix els períodes de govern de les Juntes Directives al Taller, tal i com ho disposen els Estatuts, són de tres anys.

Així com pot ser recordareu, el passat mes d'Octubre de l'any 2023, trucava triar-ne nova Junta Directiva però no hi hagueren candidatures, ni una tant sols, i com està previst als Estatuts, la Junta Directiva decaient va romandre en funcions durant sis mesos, tornant a convocar Assemblea Extraordinària pel passat mes d'Abril del corrent 2024.

Tampoc s'albirava en anar passant els dies que hi haguera cap candidatura que s'hi presentés i ja a punt de tancar el termini de presentacions, presentarem una candidatura amb mi, de nou, al capdavant, i que reunia a la majoria dels membres que conformaven l'anterior.

Explicat tot el que antecedeix, tinc que dir que agraeix-ho com no pot ser d'altra manera, la confiança de l'equip que em rodeja per seguir amb la tasca fins la tardor de l'any 2026, que és el període de govern que li resta a aquesta Junta Directiva. Agrair també a qui no ha renovat per elecció pròpia, el treball i temps dedicat a la causa i el haver-me aguantat estos anys.

Que estiguem pràcticament repetint les mateixes persones, en sí és preocupant, vol dir que els relleus no són senzills en les entitats sense ànim de lucre, no sols en la nostra; sembla que ha canviat molt la societat en aquests trenta anys en la forma de percebre i

participar, però no sóc en això un expert, tret més enllà d'allò que conec de prop.

Malgrat tot el que abans he escrit, no sóc pessimista, tenim il·lusió davant els reptes que tenim que afrontar. No som nous, coneguem les dificultats, sabem que la il·lusió i les ganes de fer allò que pertoca, ho tenim que posar en primer lloc nosaltres i, a partir d'ací, ho anirem transmeten i arribant als demés associats i associades del Taller i a les veïnes i veïns del nostre poble, perquè recordeu, som tots i totes necessaris i la vostra col·laboració ara, com sempre, és imprescindible.

Josep Vicent Lopez-Gil
President THLG



ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA DEL THLG



El passat dissabte 13 d'Abril el taller va celebrar una Assemblea Extraordinària als locals de la Plaça de l'Horta, amb un sol punt a l'orde del dia: l'elecció de president i junta directiva.

En l'anterior Assemblea general celebrada en Octubre del 2023, no es va presentar cap candidatura per a la renovació dels òrgans estatutaris de la Junta. A la vista d'aquesta circumstància, el Taller va entrar en un període d'interinitat de 180 dies, contemplat als estatuts, que només es podia resoldre amb la presentació d'una nova candidatura o entrant en període de dissolució de l'entitat.

Abans de la fita marcada, es va formalitzar una nova llista a Junta directiva, encapçalada per Josep Vicent Lopez-Gil de president i Pedro Burguete de vice-president.

La proposta va comptar amb el vot per unanimitat dels 20 socis, presents o

delegats a l'Assemblea extraordinària. Els elegits quedaren convocats per a la primera reunió de junta per a completar la designació dels responsables de les diverses àrees de treball.



CONSTITUÏDA LA NOVA JUNTA DIRECTIVA DEL TALLER

Després del procés electoral, el passat 8 de maig es va celebrar reunió ordinària i va quedar constituïda la nova Junta directiva del Taller d'Història Local de Godella.

Detallem els seus integrants, amb les funcions delegades:

JOSEP VICENT LOPEZ GIL	President
PEDRO L. BURGUETE LLORENS	Vicepresident. Àrea de xarxes i web.
RICARD FONTANA PERIS	Secretari. Àrea Jurídica-Administrativa
VICENT SENENT I VALLS	Vicesecretari. Àrea Jurídica-Administrativa
VICENT ESTELLES BALLESTER	Tresorer. Àrea d'Història Oral
MOISES ALCAÑIZ SERRA	Vicetresorer. Àrea d'Història Oral.
JORDI VICENT DURÀ I MARTINEZ	Àrea d'arxius
CONXA BENAVENT BADIA	Àrea d'arxius
SALVADOR CARSI MARTÍ	Àrea de Patrimoni
VICENT BORRÀS AZNAR	Àrea de Patrimoni
GENÍS RUIZ I MONTESINOS	Biblioteca i Àrea de Publicacions
FRANCESC A.GARCIA IBAÑEZ	Àrea de xarxes i web
ISIDRO BUENO MARTIN	Àrea de xarxes i web
GONZALO MARTINEZ NOGUÉS	Àrea de xarxes i web
JOSEP V. LLORENS SERRANO	Àrea de digitalitzacions
CESAR VERCHER PALANCA	Àrea d'arxius
AMADO BIMBO ALBEROLA	

De tots estos canvis, es donarà compte al Registre d'Associacions de la Generalitat Valenciana i a l'ajuntament de Godella als efectes legals oportuns.



CONSTITUIDA LA JUNTA DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES DEL TALLER



Completant el procés formal de nomenaments dels càrrecs estatutaris, s'ha constituït la Junta de resolució de conflictes del THLG. Les seues funcions són atendre les possibles reclamacions o queixes dels socis i actuar en salvaguarda del compliment dels Estatuts. Els seus dictàmens són vinculants.

VICENT CASTILLO BARGUES	President
ANTONI PORTILLA GRANELL	Secretari
JAVIER MARCO CONCEPCION	Vocal
JOAN SILVESTRE SORIANO	Suplent
JAVIER FALOMIR GIL	Suplent
JOSE IGNACIO CASAR PINAZO	Suplent



ENTRE AQUESTES DOS FOTOS HAN PASSAT 29 ANYS.

Corria el mes de Febrer de 1995 i en el local de l'antiga biblioteca municipal a Villa Eugènia, es reunia l'embrió constitutiu del Taller d'Història local de Godella.



D'esquerra a dreta: Josep Fernàndez Cabrelles, Josep Burriel, Josep Vicent Lopez, Vicent Senent i Joan Cardo



De nou reunits en Godella, en un esmorzar i al voltant d'una taula, el passat 9 de Març de 2024 es retrobaren. D'esquerra a dreta: Josep Burriel, Josep Fernàndez Cabrelles, Josep Vicent Lopez Gil, Vicent Senent i Joan Cardo

TROBADES LOCALS D'ESCOLES EN VALENCIÀ A L'IES.COMARCAL BURJASSOT-GODELLA-ROCAFORT

IES COMARCAL BURJASSOT

III TROBADES LOCALS

DISSABTE 2 MARÇ

9'30-10'00H. APERTURA DE PORTES I MUNTATGE DELS TALLERS.
10'30H. LECTURA DEL MANIFEST.
10'45H. INICI DELS TALLERS.
13'30H. BATUCADA DE CLOENDA

CREATIVITAT I CELEBRACIÓ

COL·LABORACIÓ I REINVICIACIÓ

RESILIÈNCIA I EMPODERAMENT

PARTICIPACIÓ DE:
AFA DELS CEIPS DE GODELLA I DE BURJASSOT.
L'IES COMARCAL DE BURJASSOT I L'AMPA.
L'IES U.A. ESTELLÉS DE BURJASSOT I L'AMPA.
SOLTANDO VENENO DE L'IES COMARCAL.
GRUP DE DANSES EL POBLET DE GODELLA
CLUB DE PILOTA DE GODELLA
TALLER D'HISTÒRIA DE GODELLA
A CADA LLUNA DE GODELLA
PARAULES CONTRA L'OBLIT DE GODELLA
L'ESCORHADOR DE GODELLA
JOVES PU
ASSOCIACIÓ VALENCIANA D'ESCACS EDUCATIUS I INCLUSIUS.

AMB LA COL·LABORACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BURJASSOT I L'IES COMARCAL

Les III Trobades Locals d'Escoles i Instituts en valencià celebrades a l'IES Comarcal de Burjassot el matí del 2 de març del present any han comptat, entre altres moltes associacions, amb la nostra participació consistent en una exposició de fotografies antigues i una proposta lúdica en la qual es tractava d'identificar diversos llocs significatius (carrers, edificis ...) de la nostra població a partir d'imatges fotogràfiques tant antigues com actuals. Podem dir que ha estat un matí gratificant per nosaltres i pel públic participant, menuts i majors. Agraïm a l'organització de l'acte aquesta oportunitat oferida.

Jordi V. Durà Martínez
Coordinador Àrea d'Arxius



DONACIONS

Us participem que recentment hem rebut la formal cessió d'un important llegat en favor del Taller d'Història Local de Godella, per part de la família Senabre, que conté prop de 400 fotos, vídeos i diversa documentació.

En la memòria de molts godellencs perdura la institució "Acadèmia Santo Tomàs", popularment "Casa Senabre", per on van desfilars al llarg de mes de 50 anys un bon grapat d'alumnes del poble als que se'ls va impartir un ensenyament de qualitat de la mà del mestre D. José Senabre Felicio i la seua filla D^a Alicia Senabre González.

La importància d'esta cessió radica en el fet que tot el llegat passa a disposició pública d'investigadors i ciutadans en general que ja podran consultar-lo i gaudir-lo.

Per part del Taller, una vegada ja efectuada l'oportuna digitalització, ja estem catalogant-lo i en un futur es procedirà a la seua difusió i estudi.

Estrenem este important llegat amb una foto monocrom, pertanyent al curs 1947/48 on podreu apreciar tota classe de detalls amb els quals contextualitzar la complexitat d'universalitzar un ensenyament de qualitat en aquells moments socials i econòmics tan difícils.

Agraïm a María Eugenia i Alicia Corell Senabre esta cessió al Taller d'Història Local de Godella, que per extensió ho és a tot el poble de Godella.

Foto al peu: "Curs 1947/48 - Casa Senabre - Acadèmia Santo Tomás Godella"

Jordi V. Durà Martínez
Coordinador Àrea d'Arxius



SALVADOR PEREZ MARTINEZ



Va nèixer al Grau de València el 8 d'octubre de 1931 i els seus pares vivien a l'avinguda del Port. Com tantes altres famílies del barri, son pare treballava en el comerç i exportació de vins.

Els primers records d'infantesa, entre els 5 i els 8 anys, estan relacionats amb la seua estada en Godella. Els districtes marítims de València eren objecte freqüent dels bombardejos, tant de l'aviació alemanya, com de la marina italiana, que feien incursions des de les seues bases en Mallorca. Com molts valencians, la família va fugir de les zones atacades i va buscar refugi en casa d'uns familiars, al Tercio de Godella, una zona allunyada i considerada segura. En una època en que un cotxe era un luxe per a la majoria de la població, el trenet de línia de Bétera, era el mitjà de transport amb la capital.

D'eixa època recorda les sirenes que avisaven de la proximitat de l'aviació nacional, els reflectors en Burjassot que il·luminaven el cel nocturn, els tirs de les defenses antiaèries, els vols rasants de la "pava" (avions Savoia italians o hidroavions Heinkel alemanys), la presència del Canàries front a la costa del Golf de València amb foc creuat entre el creuer del bà-

dol nacional i la defensa de costa i l'aviació republicana....

Com que el pare estigué destinat al front de Terol en les files de l'exèrcit de la República i mentrestant va residir a Godella, els xiquets anaven al col·legi Cervantes, on recorda que utilitzaven una cova o pedrera junt a l'escola, per refugiar-se en cas de bombardeig.

Després de la guerra la família va tornar a València i seguint la tradició familiar, va estudiar a l'estació vinícola de Requena i va treballar en el negoci dels vins. El vi es produïa a la plana de Requena-Utiel o al Pla de Lliria, les bodegues i magatzem estaven al Grau i al Cabanyal i allí en carros o en camions, el transportaven al port per embarcar-los i exportar-los, unes voltes en tonells i altres a granel.

Durant dos anys, va fer el servei militar en aviació, a la base de Manises i a l'antic quarter d'aviació, emplaçat a l'avinguda del Cid.

La postguerra va ser una època dura per a tots. Les cartilles de racionament a penes donaven per a la subsistència d'una família i calia complementar-ho amb la compra als mercats del Grau i del Cabanyal.

Per motius de treball hagué de viatjar a Guinea Equatorial, aleshores colònia espanyola de Rio Muni i Santa Isabel, per a instal·lar un laboratori de vins. Estant allà recorda haver vist actuar a Conxa Velasco en un musical. Poc després el país, es va independitzar d'Espanya i les relacions comercials es deterioraren.

Va casar en 1962 amb Francisca Payà, del barri de Russafa i tingueren una filla Amalia. Primer visqueren uns anys al carrer Marino Albasa de València i posteriorment, cap als anys 70, compraren la casa al Tercio de Godella, que havien fet servir durant la guerra. En esta població la seua dona Francisca, feia classes particulars d'anglès.

En els anys transcorreguts Godella, havia crescut, però encara existia, en la part tra-

sera del Tercio, el polvorí de Paterna, amb els seus dipòsits soterranis, i tot els terrenys fins la carretera de Lliria eren camps. Amb els anys va vore edificar el Clot de Barrabàs junt al col·legi Cervantes, la inauguració del poliesportiu i la construcció en la Quartella.

La seua família procedia de Xàtiva i de la Vall d'Albaida i per eixe motiu parlaven valencià entre ells, però com era freqüent en València durant el franquisme, els pares parlaven en castellà als fills. El valencià el va aprendre per voluntat pròpia i la gramàtica i escriptura matriculant-se a Lo Rat Penat, situat al carrer Cavallers de València, on es donaven classes amb normalitat, sense les controvèrsies posteriors de català-valencià.

Els anys de la transició, a la mort de Franco, van ser convulsos, d'agitació política, d'activisme sindical i associatiu. Recorda una manifestació que va començar a l'ermita de Godella, amb senyeres i banderes roges, que va baixar fins al centre del poble i que encapçalava Antoni Torró. Era també l'època de la nova cançó. Va vore actuar Els Pavesos, amb Joan Monleón i Merxe Banyuls a València i Ovidi Montllor que vingué a Godella. En teatre recorda a Juli Leal dirigint "el Jardín de los cerezos" de Txekhov i "Memòries de la coentor". Entre el veïnat amb el qual es relacionava, esmenta a Pablo Garcia, que va ser regidor del PSOE, a la doctora Emilia Noguera, també regidora a Godella i després alt càrrec en la Conselleria de Sanitat, a Rafael Machancoses i Marisol, a Jorge Nogueroles i la seua dona. Els records s'acumulen i no sempre es possible establir una línia cronològica.

Va jubilar-se en 1995 de l'empresa Augusto Egli, de la qual guarda un taulell ceràmic amb una dedicatòria.

Donem per closa l'entrevista per no fatigar-lo. La seua cuidadora Teresa, ens ensenya la casa, amb unes precioses pintures murals de temàtica valenciana i els jardins amb frondosos pins i plantes.

Genis Ruiz (Text)

Vicente Estelles (Fotos)



SOBRE LA TORRETA DEL PIRATA

Com a «*torreta del pirata*» és conegut un paratge del secà de Godella, en la denominada Canyada de Trilles, on en el seu moment va alçar-se una torre o torreta d'origen incert, però la memòria de la qual ha quedat en el subconscient ciutadà, malgrat que ignorem d'ella, més coses que no en sabem.

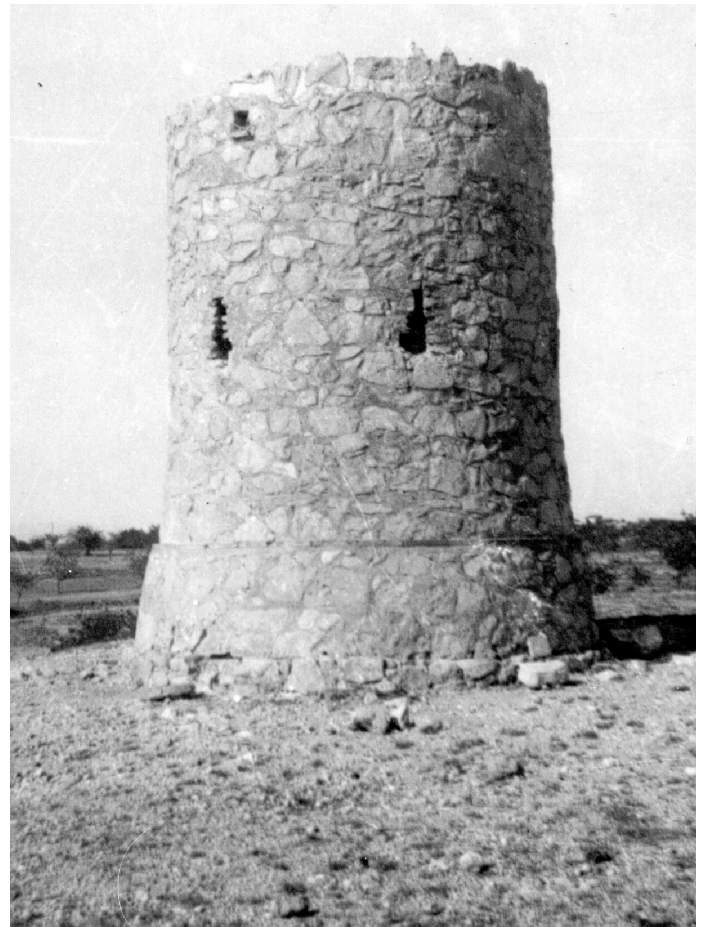
La denominació li ve, per la seua suposada funció de mirador sobre la costa del golf de València, per a l'avistament d'embarcacions pirates nord-africanas, que freqüentment al llarg dels segles XV al XVIII assolaren les costes valencianes. Certament és un lloc privilegiat dins l'orografia local per observar la costa, però també és cert, per a qualsevol observador perspicaç que com a observatori, està excessivament allunyat de la costa i resulta poc útil per aquesta funció.

Testimoni gràfic. Només es conserven un parell de fotografies del monument. Una més antiga, amb la figura de dos caçadors de papallones, datada en 1937 i un altra

posterior de 1956 aproximadament, que ens permet deduir les dimensions aproximades de la torre, almenys en el moment de fer-se les fotos: 3,01 metres de diàmetre x 5'75 metres. d'alçada.

Curiosament malgrat que ha estat en el centre del debat estos anys, la Torre no ha estat objecte d'estudis que aprofundiren en els seus orígens, les causes de la seua desaparició i les possibilitats de la seua recuperació.

Estudis. En el Qüerns 4, publicat l'any 2009 pel THLG, Julio Montagut Marques i Julio Montagut Carrera, varen incloure un article denominat: «*La torre del pirata: valoracion de un elemento patrimonial desaparecido en Godella.*». És un treball d'investigació del departament d'economia aplicada de la Universitat de València, que pretén revaloritzar els bens patrimonials i arquitectònics, mitjançant una sèrie d'enquestes i comparatives amb dades socioeconòmiques per aventurar un valor econòmic estimatiu a estos bens i orientar des

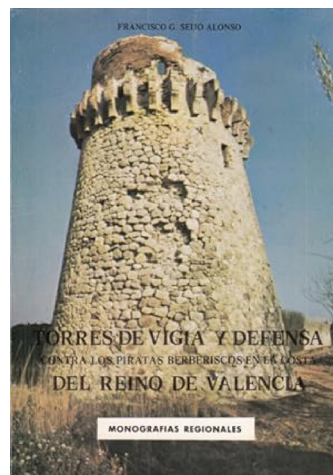
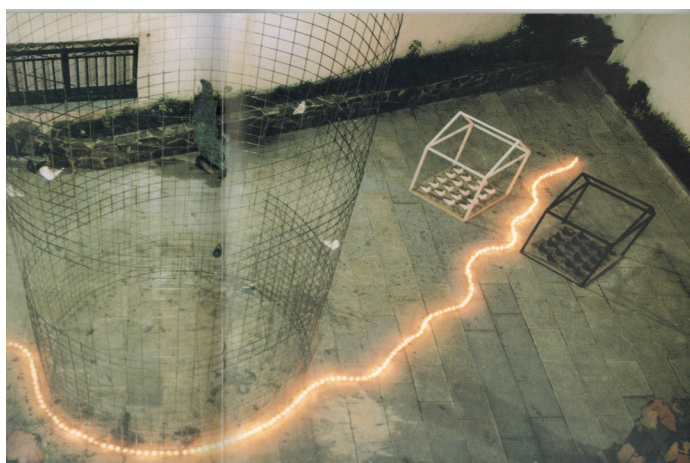
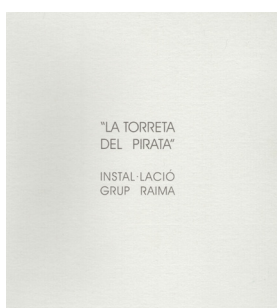


Torreta Pirata

de l'àmbit acadèmic possibles decisions en matèria de política econòmica de l'administració pública.

L'art. En la vessant artística, el grup Raima, va ser l'autor en Desembre de 2001 d'una instal·lació al passatge de D.Ursi, amb el nom de «La torreta del pirata». En ella els artistes Josep Ferriol, Carrasco-López, Cristina Ghetti, Pérez Boullosa i Manuel Silvestre, amb el pretext de la torre, reinterpreten i donaren forma artística a este monument, amb una intervenció al carrer molt elaborada i que va quedar recollida en un catàleg.

Documentació. Pel que fa respecte a les torres de vigia i defensa contra els pirates del litoral valencià, algunes daten de l'època medieval però es varen multiplicar al segle XVI, davant el perill que suposaven les ràtzies dels pirates i corsaris berberiscos i turcs des de les seues bases d'Argel i de Tunis.

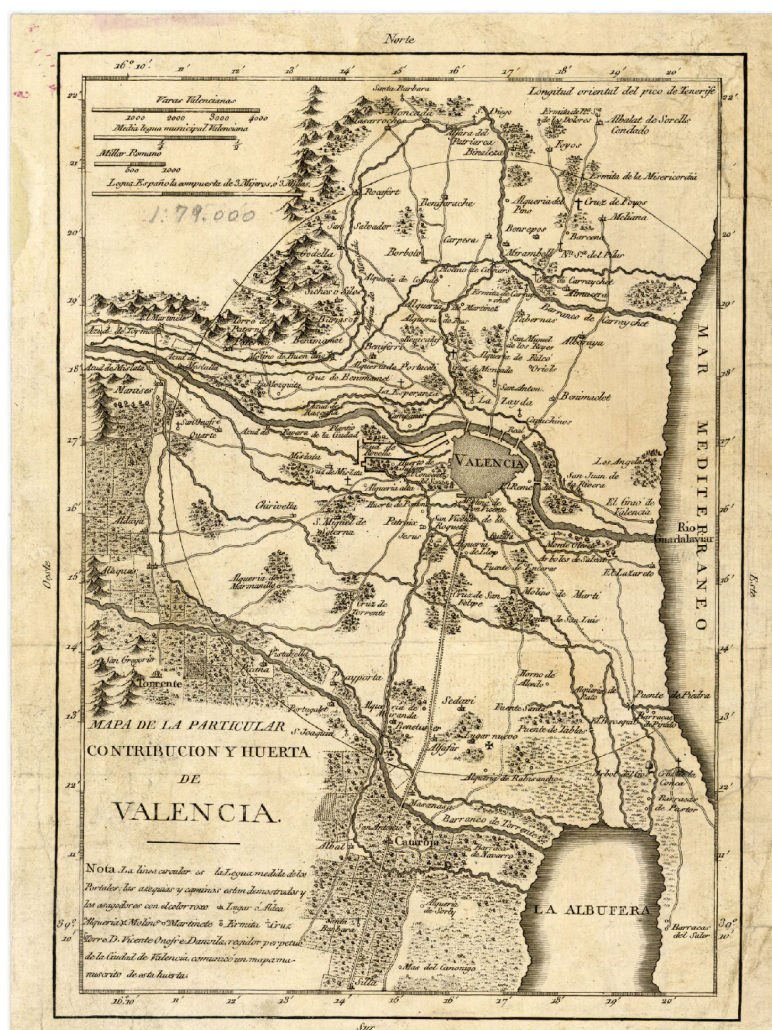
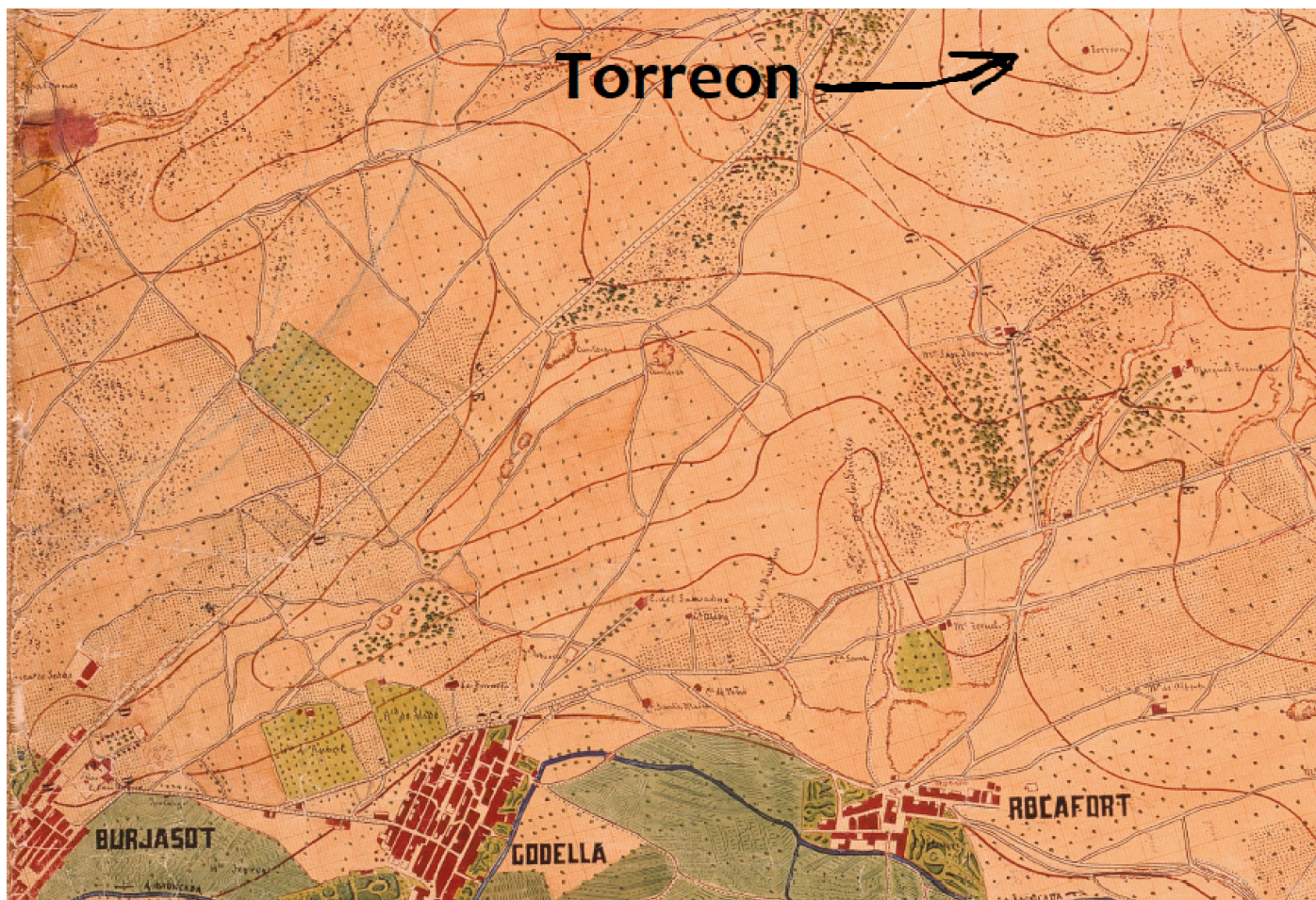


Fins a 62 torres i fortins hi ha identificats en els 518 km. de la costa valenciana, entre Benicarló i el Pilar de la Horadada, a més de les ciutats emmurallades. Les torres més pròximes al nostre municipi són les del Grau Vell de Sagunt, el Puig de Santa Maria, el Grau de València i la gola de El Saler (aquestes dues actualment desaparegudes). Cap dels diversos autors que han estudiat a fons este sistema defensiu, esmenta torre alguna en Godella, que d'una altra banda, com hem dit abans, està molt lluny del mar i no podria complir aquesta missió de guaita.

Cartografia. Un element important per a determinar els orígens de la torre, consisteix en documentar la seua existència als arxius, tant a nivell de cartografia històrica com de documents, on puga aparèixer o fer-se referència a este monument..

En el mapa "Huerta y contribucion de la Ciudad de València (1695) trobem Godella i l'ermita del Salvador, en el cantó superior dret del mateix.





El mapa detallat més antic que conservem és el «*Mapa corografico de Godella*» de 1736, que abarca els termes actuals de Godella i Rocafort, amb un bon detall dels mollons de terme, camins i partides rurals, inclús la ubicació de la desapareguda «*Ermita nova*» però cap referencia a una torre en la canyada de Trilles.

El mapa geogràfic del Reyno de Valencia del conde de Floridablanca (1788) situa clarament Godella i l'Ermite Nova, però cap torre al nostre terme.

Posterior a aquest i amb motiu de la ocupació de la península ibèrica per les forces napoleòniques, diversos autors francesos cartografiaren zones estratègiques del territori, entre elles la ciutat de València i els seus voltants, senyalant els punts claus de les defenses valencianes i el desplegament de l'exèrcit francès, especialment el setge del mariscal Suchet en 1812. Malgrat que Godella apareix

tangencialment en alguns d'aquest mapes, en cap d'ells figura esmentada la torreta del pirata, un element d'importància estratègica que sens dubte haguera resultat d'interès militar.

En un plànol de la Sociedad Econòmica de Amigos del país (1821), s'assenyala per exemple, la torre de Paterna o les Sitges de Burjassot, però cap torre en Godella.

El plànol de «Valencia y sus alrededores» (1883) recull amb detall el terme de Godella i ubica amb precisió les masies de san Fernando, del Relotger, de Donday, de San Mauro i de Jaumeandreu, els barrancs dels Gentils i del Vinagrero, l'ermita del Salvador i algunes de les nombroses pedreres del municipi. També indicada per primera volta l'existència d'un «torreon» en la Can-

yada de Trilles i en canvi ja ha desaparegut cap referència a l'ermita nova.

En plànols del segle XX, apareix novament com un punt de referència en la cota de 121 metres als mapes cartogràfics de Burjassot (1938 i 1943). La cartografia doncs, ens dona una datació original del segle XIX i la seua continuïtat almenys fins la primera meitat del segle XX.

En l'ortofoto aèria de l'any 1956, amb escassa resolució, encara es pot visualitzar la planta de la torre.

Arqueologia

Els treballs arqueològics contemplats en el conveni urbanístic subscrit entre l'Ajuntament de Godella i la promotora "Cañada de Trilles SA", s'han desenvolupat sobre el



Repleno de construcción (U.E. 2009) bajo el pavimento y resultado final del sondeo.



terreny, al llarg dels anys 2023 i 2024 a càrrec dels Arqueòlegs Víctor Bueso, Ines Blay i Joan Garibo. Totes les actuacions s'han dut a terme d'acord a la Llei 4/1998 sobre Patrimoni cultural valencià i les modificacions i decrets posteriors del govern de la Generalitat Valenciana. El treball ha estat supervisat, amb diverses visites sobre el terreny, per parts dels tècnics de Conselleria.

Pel que fa a les restes de la torre del pirata, es va realitzar una excavació manual, amb retirada de les restes superficials que cobrien l'estructura original i dels escombros que reomplien l'interior de la torre, fet que a permès documentar la planta original i les dimensions reals de la torre, amb un diàmetre exterior de 3'31 metres i 38 cms d'amplària del mur.

La cimentació de la torre es va realitzar directament sobre la pedra calcària del terreny. Tant en la cimentació com els murs, se emplearen com a materials, la maçoneria de pedra calcària travada amb morter d'algeps i arena.

Les conclusions provisionals d'esta intervenció per les fonts cartogràfiques estudiades i pels materials empleats, apunta a que la torre del pirata és una construcció

de la segona meitat del segle XIX i que algunes parts van restar dempeus almenys fins a mitjans del segle XX.

Sobre la funcionalitat de la construcció podem aventurar dos hipòtesis;

D'una banda, una torre d'observació aixecada durant les guerres carlines que al llarg del segle XIX tingueren lloc a Espanya. Especialment la primera (1833-1840) i la segona (1846-1849), que afectaren a Godella en forma d'incursions de les partides carlines que des de la Serrania i el Pla de Lliria, baixaren en diverses ocasions a l'Horta a la recerca d'homes, cavalls, diners, armes i queviures. La torre controlava els dos camins, el de Bétera i el de Lliria que comuniquen l'Horta i la ciutat de València amb l'interior muntanyós i d'ahí els seus interès estratègic.

Una segona hipòtesi és, que la torre feia funcions de vigilància dels terrenys agrícoles de secà i de cacera del Baró de Campolivar. Un guarda podria controlar des d'allí qualsevol activitat furtiva sobre estes extenses propietats.

No obstant, esperarem a les conclusions finals dels treballs arqueològics per poder completar tot allò aportat en estes informacions.

Genís Ruiz

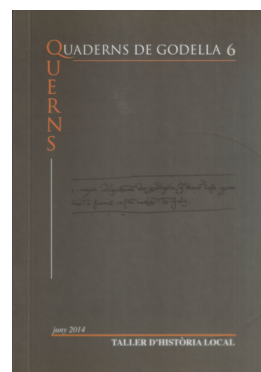
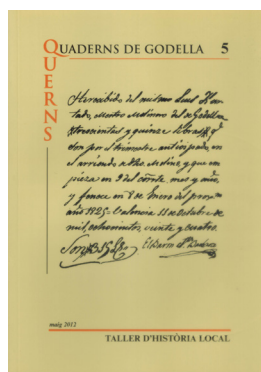
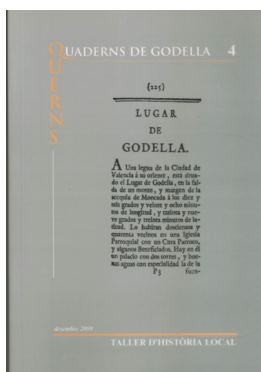
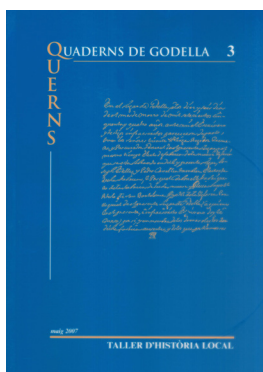
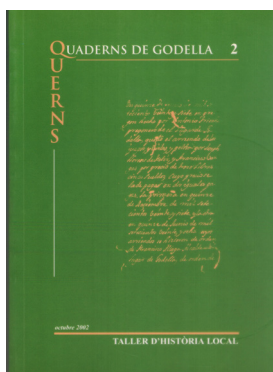


Llig i regala Llibres THLG

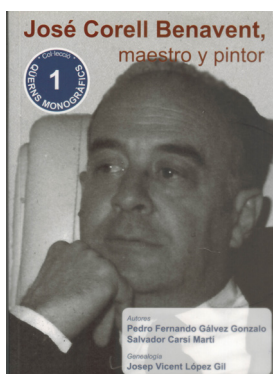
El Taller d'Història Local de Godella, posa al teu abast tota la història del nostre poble, publicada des de la seua fundació fins avui. Consta de set llibres denominats Qüerns i dos monogràfics. És una ocasió única per a tenir tota la història de Godella publicada, al moment i a bon preu

El número 1 està esgotat en paper, però es pot baixar gratuïtament en format PDF en la nostra web:

<http://tallerhistoria-godella.org/wp-content/uploads/2014/12/querns1.pdf>



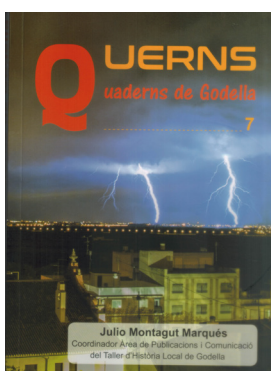
QÜERNs
2 - 3 - 4 - 5 - 6
8 € cadascun



10 €



15 €



10 €

QÜERNs
2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7
i llibre de Corell
Tot el lot per
50 €

Pregunta en la teua llibreria o quiosc

- Quiosc Garabatos – Carretera de Rocafort nº 2 (Godella)
- Carlin – Carrer Santíssima Trinitat nº 12 (Godella)
- Quiosc Michel – Ausiàs March (Burjassot)

Està en preparació el Qüerns nº 8. Convidem a les persones que estiguen interessades o disposen de material per a publicar, sobre temes o estudis referents a Godella (història, arqueologia, sociologia, art, biografies, associacions, festes, etc.) que es posen en contacte amb el THLG, per als tràmits d'admissió inicial de treballs per part de la Comissió de Publicacions.

LA CARRERA CICLISTA

No és una fotografia de l'inici d'una etapa del Tour, ni del Giro, ni de la Vuelta, ni de la Volta valenciana, però sí d'una competició ciclista amb diferents participants. Observem un grapat de xiquets de diferents edats, cadascú amb la seua elemental bicicleta, que estan preparant-se per tal d'iniciar la competició. Una carrera ciclista. Hi ha un públic expectant, còmodament assegut en butaques i engrunsadores pròpies del mobiliari domèstic; altres, hòmens, en peu com fent que controlen la situació. Són tots, i totes, suposadament, mares, pares, familiars, amics i veïns dels competidors. Molts miren cap a la càmera fotogràfica, conscients de la seua presència. En general es percep un ambient relaxat de famílies que gaudeixen d'un merescut descans, però no semblen, ni elles ni ells, agricultors ni treballadors manuals com correspondria a la majoria de la població de la Godella d'aquells temps. Per tant formarien, amb tota seguretat, part de la colònia d'estiuejants que des del Cap i Casal es desplaçava periòdicament a les seues residències secundàries ací on vivim. En definitiva, gent de ciutat. El lloc de la imatge? Començament del carrer sant Sebastià, un indret que encara es conserva quasi tal com va ser fotografiat en aquell moment. Quan? Una vesprada, possiblement de Pasqua, dels anys '20 del segle passat, per la projecció de les ombres.

La imatge de la qual parlem forma part d'una col·lecció de 19 diapositives estereoscòpiques en vidre adquirida pel nostre Taller i que han passat a engrossir el ja extens repertori d'imatges sobre Godella. Este conjunt de diapositives ens dona notícia sobre com eren els costums de les famílies d'estiuejants presentant-nos escenes representatives de llur quotidianitat. Famílies amb un nivell econòmic que, a més de l'estiueig vacacional fora de casa, els permetia la pràctica de la fotografia, cosa que també suposava una demostració social de prosperitat. En esta època de principis de segle XX s'iniciaria l'impuls definitiu cap a la popularització del fenomen fotogràfic. El format que presentem ara, diapositiva monocroma en vidre, de 4x4 cm, passaria definitivament a la història amb la implantació universal, a partir dels anys '20, del carret de 24x36 mm sobre suport plàstic imperant fins als nostres dies. Però la màgia inherent a la visió estereoscòpica que observades a través d'un visor generaven una contundent sensació tridimensional, no seria replaçada per la fotografia fins als nostres dies amb l'anomenada realitat virtual.

Jordi V. Durà Martínez
Coordinador Àrea d'Arxius

